

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

Úřad vlády České republiky

INDIKÁTORY KVALITY ŽIVOTA V OBLASTI BYDLENÍ

Závěrečná zpráva expertní skupiny pro identifikaci relevantních indikátorů kvality života v ČR v oblasti Bydlení

ČESKÁ 2030
REPUBLIKA

Mgr. Marek Hojsík
(garant expertní skupiny)

Vytvoření Indikátorového rámce pro měření kvality života v České republice je výstupem projektu Systém dlouhodobých priorit udržitelného rozvoje ve státní správě, reg. č.: CZ.03.4.74/0.0/0.0/15_019/0002185, realizovaného od 1. dubna 2016 do 31. března 2018 Úřadem vlády České republiky.

Úřad vlády České republiky, Odbor pro udržitelný rozvoj

Vedoucí koordinátorka: Ing. Jana Maussen, MPA

Garant: Mgr. Marek Hojsík

Asistentka: Irena Piloušková

Metodologie: Mgr. Blanka Muralová
PhDr. Jiří Malý, Ph.D.

Redakce: Michaela Valentová

Grafika: Ing. Ondřej Holub

Experti: Roman Matoušek
Lucie Trlifajová
Olga Starostová
Michal Kohout
Luděk Sýkora
Linda Sokačová

Elektronická verze: www.cr2030.cz

3.3 Indikátory kvality života v oblasti bydlení

a) Kvalita života z hlediska bydlení

Bydlení je z hlediska sociálního pilíře udržitelného rozvoje základní životní potřebou a nutným předpokladem pro kvalitní život a zapojení jedince do společnosti. Absence bydlení nebo jeho nestabilita a nekvalita (bezdomovectví, vyloučení z bydlení) je obvykle spojena také s extrémním sociálním vyloučením. Výdaje na pořízení, provoz a údržbu bydlení jsou pro většinu obyvatel největším pravidelným (celoživotním) výdajem.

Spotřeba energie nebo neobnovitelných zdrojů spojená s bydlením je významnou součástí ekologické stopy společnosti. Bydlení/bydlí je zároveň prostředím, ve kterém lidé tráví podstatnou část svého života, a kvalita tohoto prostředí proto ovlivňuje psychické i fyzické zdraví. Vedle „objektivních“ indikátorů je proto vhodné sledovat také subjektivní spokojenost obyvatel s jejich bydlením, která je významnou součástí kvality života. Svým komplexním charakterem je bydlení úzce provázáno s dalšími dimenzemi kvality života a udržitelného rozvoje (sociální nerovnosti, zdraví apod.).

Ekonomický pilíř

Indikátory v ekonomickém pilíři jsou navrženy jak pro sledování celkových nákladů bydlení a jejich dopadů na životní úroveň domácností, tak pro zachycení různých vlastnických forem bydlení. Forma vztahu k bydlení (nájemní, družstevní, vlastnické) totiž významně ovlivňuje flexibilitu bydlení, možnosti mobility i faktickou dostupnost bydlení pro různé typy domácností.

Pro zachycení diverzity vlastnických forem je možné sledovat **podíl domácností, které žijí v nájemním bydlení**. V mezinárodních srovnáních se používá poměr vlastnického a nájemního bydlení jako nejčastější indikátor, přičemž vyšší podíl nájemního bydlení podle některých studií koreluje s ekonomickou výkonností země. V tomto indikátoru nebude zahrnuto družstevní bydlení, a to z důvodu jeho spíše kvazivlastnického charakteru. Dále bude sledován celkový počet nájemních bytů ve vlastnictví obcí, jakožto bytový fond, který může být využíván pro účely sociálního bydlení.

Pro agregátní sledování nákladů na bydlení je standardně sledován **podíl výdajů na bydlení na celkových příjmech domácností**, který je součástí indikátorové soustavy šetření EU SILC. Výdaji na bydlení se rozumí nejen náklady na bydlení a služby (energie) spojené s bydlením, ale také náklady na vybavení domácnosti, údržbu a drobné opravy.

Pro zachycení diferenciací ekonomické zátěže bydlení na jednotlivé domácnosti bude sledován **podíl domácností, které na bydlení vynakládají více než 40 % svých příjmů**. Hranice 40 % je v evropském kontextu využívána jako míra extrémního zatížení domácnosti náklady na bydlení. Pro účely monitorování udržitelného rozvoje budou samostatně sledovány pouze domácnosti v nájemním bydlení, které vynakládají na bydlení více než 40 % svých příjmů; tento indikátor umožňuje v kombinaci s indikátorem sledujícím podíl domácností v nájemním bydlení vyhodnocovat, do jaké míry představuje nájemní bydlení skutečnou alternativu pro vlastnické bydlení z hlediska ekonomické zátěže.

Vzhledem k dominantnímu podílu vlastnického bydlení a významné preferenci zajištění vlastního bydlení nákupem nemovitosti do vlastnictví rychle narůstá objem úvěrů na bydlení, s pomocí kterých domácnosti nákup nebo rekonstrukci bydlení financují – hypotečních úvěrů a úvěrů ze stavebního spoření. Podle statistik České národní banky je aktuálně spláceno zhruba 800 tisíc hypotečních úvěrů (tj. téměř každý pátý byt je zatížen úvěrem). Vysoký objem nově poskytovaných úvěrů je navíc v posledních letech podporován nízkým úročením, které je obecně považováno za dlouhodobě neudržitelné. Vysoký objem úvěrů na bydlení společně s předpokladem budoucího růstu průměrných úroků z tohoto typu úvěrů vytváří významné systémové riziko. Zvýšení úroků a snížení příjmů, které může nastat paralelně v době ekonomické recese, může způsobit problémy významnému počtu domácností. Pro sledování tohoto rizika je vhodné sledovat **celkový objem aktivních úvěrů na bydlení** (úvěry ze stavebního spoření, hypoteční úvěry domácnostem) a pro mezinárodní srovnání také poměr těchto úvěrů k HDP.

Environmentální pilíř

Indikátory v environmentálním pilíři by měly zachytit bydlení ze dvou částečně odlišných perspektiv: z hlediska kvality obytného prostředí (standarty kvality bydlení) a z hlediska environmentálních dopadů bydlení (ekologická stopa, příspěvek ke klimatické změně).

Tradičními indikátory kvality obytného prostředí jsou informace o **vybavenosti bytů splachovací toaletou, koupelnou nebo teplou vodou**. Vzhledem k poměrně nízkému procentu bytů, které v Česku toto vybavení nemají (jednotky procent), je k diskusí, nakolik je pro účely sledování udržitelného rozvoje vhodné tyto údaje sledovat. Dále je možné použít **indikátory závažného bydlení sledované v šetřeních EU SILC** (neschopnost udržet v zimě teplo v bytě, závady střechy, oken, plísňe apod.), které v Česku dosahují obdobně nízkých hodnot.

Kvalita obytného prostředí je vedle charakteristik týkajících se vybavenosti/standardu bytu ovlivněna také obsazeností bytu – počtem jeho obyvatel vůči obytné ploše nebo počtu obytných místností. **Přelidněnost** bytu je indikátorem nevhodného bydlení (nedostatku prostoru a soukromí). Mezinárodní kritérium pro identifikaci přelidněných bytů je však předmětem kritiky některých odborníků jako kulturně podmíněné. Velikost bytu může představovat také opačný problém: domácnosti využívající **příliš rozsáhlé byty**. Nadměrná spotřeba představuje problém s ohledem na náročnost bydlení na spotřebu zdrojů a ekonomickou neudržitelnost pro domácnosti. Stanovení prahové hodnoty rozlohy bytu, která již bude považována za příliš rozsáhlou, je však obtížné – v řadě evropských zemí je totiž výrazně vyšší **průměrná obytná plocha na jednoho obyvatele** a lze předpokládat, že se zvyšující se životní úroveň bude také v Česku tento indikátor narůstat. Z těchto důvodů se spíše než objektivní kritéria velikosti bytů bude sledovat subjektivní spokojenost s podmínkami bydlení. Šetření EU SILC obsahuje indikátor spokojenosti se životem celkově a také s jednotlivými oblastmi života včetně bydlení, a to na škále od 0 do 10. **Spokojenost s bydlením** je proto možné sledovat jako vývoj průměrné spokojenosti, nebo jako podíl osob, které jsou se svým bydlením nespokojené, tj. podíl odpovědí hodnotících bydlení známkami 0-3.

Environmentální dopady sektoru bydlení je možné sledovat agregátně pomocí spotřeby energie/energetické náročnosti sektoru bydlení. V souvislosti s povinností zpracovávat průkazy energetické náročnosti budov vzniká také administrativní databáze těchto průkazů, která by měla výhledově umožnit sledovat strukturu bytů podle tříd energetické náročnosti (A–G), tj. podle spotřeby energie na m² bytu.

Environmentální dopady bydlení ovlivňuje také celkové urbanistické uspořádání výstavby. Dlouhodobě problematická je zejména nekoordinovaná výstavba (především) rodinných domů na okrajích velkých měst, jejíž výsledkem je fragmentovaná krajina s řadou malých zastavěných území, nízkou hustotou zástavby, nutností výstavby a údržby rozsáhlé infrastruktury (komunikace, vodovody, kanalizace), nemožností efektivního obslužení veřejnými službami a z toho vyplývající závislosti těchto území a jejich obyvatel na individuální automobilové dopravě. Za žádoucí je naopak považována taková výstavba, která svou velikostí a hustotou vytváří předpoklady pro obslužení veřejnou dopravou (s preferencí velkokapacitní kolejové dopravy), vybavenost školami, školkami a dalšími službami. V rámci rozvojových oblastí bude sledován **podíl nově postavených bytů v obcích, které nemají zajištěné následující (veřejné) služby – dopravní obslužnost železniční dopravou, mateřská škola, základní škola (úplná), ordinace praktického lékaře – nebo mají méně než 500 obyvatel**.

Vedle stavu a provozních nároků jednotlivých bytových nebo rodinných domů ovlivňuje environmentální dopady bydlení také celkové urbanistické uspořádání výstavby. Dlouhodobě problematická je zejména nekoordinovaná výstavba (především) rodinných domů na okrajích velkých měst („urban sprawl“), jejíž výsledkem je fragmentovaná krajina s řadou malých zastavěných území, nízkou hustotou zástavby, nutností výstavby a údržby rozsáhlé infrastruktury (komunikace, vodovody, kanalizace), nemožností efektivního obslužení veřejnými službami a z toho vyplývající závislosti těchto území a jejich obyvatel na individuální automobilové dopravě. Za žádoucí je naopak považována taková výstavba, která svou velikostí a hustotou vytváří předpoklady pro obslužení veřejnou dopravou (s preferencí velkokapacitní kolejové dopravy), vybavenost školami, školkami a dalšími službami. Popsaná rizika nevhodných/neudržitelných změn v sídelní struktuře jsou relevantní pouze v jádrových/metropolitních oblastech. V českém kontextu se jedná o 12 rozvojových oblastí vymezených v Politice územního rozvoje ČR. V rámci rozvojových oblastí bude sledován podíl nově postavených bytů v obcích, které nemají zajištěné následující (veřejné) služby – dopravní obslužnost železniční dopravou, mateřská škola, základní škola (úplná), ordinace praktického lékaře – nebo mají méně než 500 obyvatel.

Sledování v měřítku obcí sice neumožní zachycení případné fragmentace uvnitř jejich katastrálních území (nová výstavba nenavazující na dříve zastavěné území), z hlediska celkových změn v osídlení metropolitních oblastí však poskytuje dostatečný (a dosud chybějící) vhled do situace.

Sociální pilíř

Protože materiální a finanční charakteristiky bydlení jsou obsaženy v environmentálním, resp. ekonomickém pilíři, sociální pilíř se zaměřuje na sociální nerovnosti v přístupu k bydlení.

Z hlediska sociálních nerovností je v oblasti bydlení podstatné zachytit podíl domácností v různých formách bytové nouze. Pro mezinárodní srovnání je vhodné využít kategorie podle Evropské typologie bezdomovectví a vyloučení z bydlení (ETHOS). Počet osob v bytové nouzi podle jednotlivých kategorií ETHOS (bez střechy, bez bytu, nejisté bydlení, nevhodné bydlení) je pro rok 2015 k dispozici v podobě kvalifikovaných odhadů ve výzkumu MPSV.

V českém kontextu představují specifickou skupinu osob v bytové nouzi a zvláště ohrožených sociálním vyloučením a ohrožených na lidských právech osoby a domácnosti žijící dlouhodobě v ubytovacích zařízeních (tzv. ubytovnách) vlastněných soukromými osobami nebo samosprávami.

Další skupinou osob, která není v ETHOS plně pokryta, je počet osob žijících v institucionalizované péči – jedná se o pobytové sociální služby, některá zdravotnická zařízení, dětské domovy, věznice apod. Přestože v mezinárodním srovnání jsou tyto skupiny často v Česku relativně rozsáhlé, jejich nezachycení významně nezmění hodnoty agregátních ukazatelů.

Specifické požadavky na vhodnost/kvalitu bydlení mají také osoby se zdravotním postižením. V závislosti na typu omezení se může jednat o požadavky na přístupnost bytu (zcela bezbariérový nebo jen s omezenými bariérami, např. požadavek výtahu do vyšších pater), z hlediska provozu bytu (např. vytápění nevyžadující náročnou obsluhu) až po specifickou typologii bytu (velikost a uspořádání sociálního zařízení, šíře dveří apod.). Tyto údaje však nejsou v potřebném detailu evidovány v datech o stavu budov. Na úrovni širších celků (čtvrtí, obcí) se pak jedná o dostupnost širší sítě služeb sociální péče nebo další podpory v bydlení. Tento širší pohled nabízí výběrové šetření.

Z hlediska možností (kapacit) veřejného sektoru účinně reagovat na problémy bytové nouze jsou podstatné jak nástroje na straně nabídky bydlení – počet a podíl bytů vlastněných státem a obcemi na celkovém bytovém fondu, tak nástroje na straně nabídky – dávky na bydlení (celkový finanční objem dávek určených na podporu bydlení a počet domácností, který je těmito dávkami podporován). Zejména v oblasti dávek na bydlení je však interpretace možných indikátorů problematická – růst nebo pokles těchto dávek může být spojen jak s řešením, tak se zhoršením problémů nedostupnosti bydlení a bytové nouze. Stejně tak byty ve vlastnictví veřejného sektoru nejsou za současné právní úpravy specificky určeny k sociálnímu bydlení nebo řešení problémů bytové nouze, nicméně vzhledem k probíhajícím diskusím o legislativě sociálního bydlení je podíl bytů ve vlastnictví obcí nebo státu relevantním indikátorem.

Z hlediska udržitelného rozvoje je smysluplné sledovat také trendy v rezidenční segregaci – a to jak segregaci zranitelných skupin, tak skupin privilegovaných. Segregace vede ke gentrifikaci na jedné straně, na straně druhé ke ghettoizaci a jejich důsledkem je oslabování koheze společnosti a růst sociálního napětí. Zkoumání vývoje segregace ve městech je v současnosti trendem v celé EU. Metodiku identifikace segregovaných lokalit certifikovalo MPSV (Sýkora a kol. 2015) a ověřilo ji na skupině osob v hmotné nouzi. Pro dlouhodobé sledování trendů v rezidenční segregaci je možné sledovat celkový podíl obyvatel žijících v segregovaných lokalitách (tj. vymezit lokality, které jsou segregované a sledovat počet všech obyvatel v nich žijících, bez ohledu na další charakteristiky), nebo sledovat podíl specifických skupin obyvatel, které žijí v segregovaných lokalitách (tj. podíl zranitelných obyvatel, kteří žijí v segregovaných lokalitách, ze všech zranitelných obyvatel, a stejně pro privilegované obyvatele). Určitým úskalím pro dlouhodobé sledování segregace je definice zranitelných nebo privilegovaných skupin, jejichž rozmístění a segregace bude sledována. Na detailní územní úrovni je totiž k dispozici jen omezené množství dat – nejsou k dispozici informace o příjmech, takže socioekonomický status domácnosti lze sledovat jen přes dosažené vzdělání (přičemž s rostoucím podílem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva lze očekávat pokles vazby mezi dokončeným vysokoškolským vzděláním a výrazně nadprůměrnými příjmy). Stejně tak pro sledování znevýhodněných skupin lze využívat administrativní data vytvářená ve vazbě na systémy sociální ochrany, které se mohou v čase měnit (např. na základě politického rozhodnutí zúžit nebo rozšířit okruh příjemců některých sociálních transferů).

Průřezovým tématem na pomezí sociálního, environmentálního a ekonomického pilíře je dojíždka jako prostorový vztah mezi místem bydliště a místem pracoviště. Ekonomické náklady dojíždky snižují reálné disponibilní příjmy domácností. Zejména dojíždka individuální automobilovou dopravou je spojena s negativními environmentálními dopady, znečištěním ovzduší ve velkých aglomeracích a zvyšováním ekologické stopy. Dojíždka také snižuje rozsah volného času, který může být tráven s rodinou, přáteli nebo využíván k občanské angažovanosti. Význam dojíždky navíc v posledních desetiletích vzrůstá – suburbanizace v zázemí velkých měst, zvýrazňující se koncentrace pracovních příležitostí do menšího počtu metropolitních areálů a pracovních center vede nejen ke zvyšujícím se absolutním počtům dojíždějících, ale také k prodlužování průměrné dojíždkové vzdálenosti a doby dojíždky. K dojíždce přispělo také snížení počtu škol, zejména ve venkovských obcích. V některých profesích naopak dochází k posilování možností práce z domova. Dojíždka je (přes některé metodologické a praktické problémy při sběru dat) sledována ve sčítání lidu. Sbíraná data umožňují sledovat jak celkový objem dojíždky (počet osob cestujících za prací nebo studiem do jiné obce a jejich podíl na populaci), tak průměrnou dobu strávenou dojíždkou (v minutách) a obvyklý způsob dojíždky – dopravní prostředek (auto, nemotorová doprava, veřejná doprava).

b) 15 vybraných indikátorů pro oblast bydlení

Na základě diskuse expertů bylo vybráno 15 ukazatelů týkajících se kvality života v oblasti bydlení, které souvisejí s výše uvedenými třemi pilíři.

Většina navrhaných indikátorů vychází z výběrového šetření ČSÚ v rámci celoevropského šetření EU SILC, což umožňuje značnou srovnatelnost situace a vývoje v rámci EU.

Pro účely monitorování vývoje nájemních bytů ve vlastnictví obcí budou využívána data vykazovaná pro ČSÚ obcemi nad 1000 (resp. nad 3500) obyvatel. Údaje o úvřech na bydlení je možné získávat ze statistik České národní banky. Spotřebu energie v domácnostech a její strukturu sleduje Ministerstvo průmyslu a obchodu.

Údaje o osobách v bytové nouzi nejsou systematicky sbírány. Výzkumný ústav práce a sociálních věcí, v.v.i. publikoval v roce 2015 studii „Popis velikosti a struktury skupin osob, které by mohly představovat cílovou skupinu sociálního bydlení“, která poskytuje odhady počtů osob v bytové nouzi založené na výběrovém šetření EU SILC a administrativních datech o příjemcích dávek v hmotné nouzi.

Pro sledování trendů v rezidenční segregaci na celostátní úrovni může být využita metodika identifikace rezidenční segregace na místní úrovni, kterou certifikovalo a v deseti městech pilotně ověřilo Ministerstvo práce a sociálních věcí v rámci projektu „Sociální bydlení – metodická a informační podpora v oblasti sociálních agend“. Metodika využívá existující administrativní data o příjemcích dávek v hmotné nouzi a data ze sčítání lidu.

Tabulka 15 indikátorů pro oblast bydlení

Indikátor	Definice
Počet obecních nájemních bytů	Počet bytů ve vlastnictví obcí s více než 1000 obyvateli
Domácnosti v nájemním bydlení	Podíl domácností žijících v nájemním bydlení na všech domácnostech
Podíl domácností s extrémní ekonomickou zátěží z bydlení	Podíl domácností, které na bydlení vynakládají více než 40 % svých čistých disponibilních příjmů
Podíl domácností v nájemním bydlení s extrémní ekonomickou zátěží z bydlení	Podíl domácností žijících v nájemním bydlení, které na bydlení vynakládají více než 40 % svých čistých disponibilních příjmů, na všech domácnostech
Celkový objem aktivních úvěrů na bydlení	Celkový objem úvěrů na bydlení: úvěry ze stavebního spoření, hypoteční úvěry domácnostem
Poměr úvěrů na bydlení na HDP	Poměr celkového objemu úvěrů na bydlení (úvěry ze stavebního spoření, hypoteční úvěry domácnostem) na HDP
Domácnosti v závadném bydlení	Podíl domácností, které žijí v závadném bydlení (neschopnost udržet v zimě teplo v bytě, závady střechy, oken, plísňe apod.)
Subjektivní spokojenost s úrovní svého bydlení	Podíl osob, které jsou se svým bydlením nespokojené (hodnoty 0-3)
Průměrná spotřeba energie na m2 bytu	Průměrná celková dodaná energie na vstupu do budovy na plochu bytů ročně
Podíl nově postavených bytů v obcích bez dostupných veřejných služeb	Podíl nově postavených bytů v obcích, které nemají zajištěné vybrané veřejné služby (dopravní obslužnost železniční dopravou, mateřská škola, úplná základní škola, ordinace praktického lékaře) nebo mají méně než 500 obyvatel
Počet osob bez střechy	Počet osob v bytové nouzi spadajících do kategorie ETHOS „bez střechy“ (osoby přežívající venku a osoby v noclehárně)
Počet osob bez bytu	Počet osob v bytové nouzi spadajících do kategorie ETHOS „bez bytu“ (osoby v ubytovně pro bezdomovce, pobytových zařízeních pro ženy, ubytovnách pro migranty, osoby před opuštěním instituce a uživatelé dlouhodobější podpory – typicky v azylovém domě)
Podíl bytů přístupných pro osoby se zdravotním postižením	Podíl bytů, které jsou přístupny pro osoby se zdravotním postižením (zcela bezbariérové byty nebo byty s omezenými bariérami)
Sociální segregace	Celkový podíl (zranitelných) obyvatel žijících v segregovaných lokalitách
Průměrná doba dojíždění do zaměstnání	Průměrná doba strávená vyjížděním a dojížděním do/ze zaměstnání a do/ze škol týdně

c) Charakteristické výsledky pro Českou republiku

Podle údajů ČSÚ představovaly v roce 2016 výdaje na bydlení a energie největší část výdajů domácností v ČR, konkrétně 20,8 %; dalších 6,1 % pak představovaly výdaje na vybavení a opravy bytů a na zařízení domácnosti.

Podle údajů Eurostatu žilo v roce 2016 v nájemním bydlení v ČR 21,8 % ze všech domácností, zatímco (odhadovaný) průměr za EU byl 30,7 %.

	2012	2013	2014	2015	2016
ČR	19,6 %	19,9 %	21,1 %	22,0 %	21,8 %
EU	29,5 %	30,0 %	30,0 %	30,5 %	30,7 %

Zároveň v ČR pokračoval pokles rozsahu obecního bytového fondu, který se v průběhu let 2010-2014 zmenšil přibližně o třetinu, přičemž významným důvodem tohoto poklesu je privatizace obecních bytů. Podle údajů ČSÚ představoval obecní bytový fond v roce 2010 440 163 bytů a na konci roku 2014 už jen 262 143 bytů. V průběhu let 2011-2015 bylo privatizováno 50 897 bytů, což představuje 11,56 % z bytového fondu na konci roku 2010.

Podíl domácností v ČR, které na bydlení vynakládají více než 40 % svých čistých disponibilních příjmů, se podle údajů Eurostatu v posledních letech snížil a dostal se pod průměr EU.

	2012	2013	2014	2015	2016
ČR	10,0 %	11,7 %	10,5 %	10,4 %	9,5 %
EU	11,0 %	11,1 %	11,5 %	11,3 %	11,1 %

Extrémní zatížení (více než 40 %) se týká nejvíce domácností žijících v komerčním nájemním bydlení a méně domácností ve vlastním bydlení nebo v bydlení se sníženým nájemným, kterým je typicky právě veřejné bydlení.

	2012	2013	2014	2015	2016
Vlastní bydlení (s úvěrem na bydlení)	4,0 %	10,8 %	8,3 %	6,0 %	6,0 %
Vlastní bydlení (bez úvěru na bydlení)	6,7 %	6,7 %	6,2 %	6,0 %	5,2 %
Nájemní bydlení (komerční)	28,2 %	32,7 %	29,9 %	31,0 %	29,3 %
Nájemní bydlení (snížené nájemné)	20,9 %	7,6 %	7,0 %	10,7 %	10,6 %

Co se týče domácností žijících v závadném bydlení (neschopnost udržet v zimě teplo v bytě, závady střechy, oken, plísňe apod.), v ČR jich žije méně, než je průměr EU, a jejich podíl má klesající tendenci.

	2012	2013	2014	2015	2016
ČR	10,5 %	10,0 %	9,2 %	8,9 %	8,2 %
EU	15,1 %	15,6 %	15,7 %	15,2 %	n/a

Na druhé straně ale dle šetření EU SILC z roku 2012 bylo v ČR se svým bydlením velmi nespokojených 5,1 % respondentů, zatímco v rámci celé EU bylo velmi nespokojených jen 3,7 % respondentů.

Podle zdrojů uváděných Konceptů sociálního bydlení ČR 2015-2025 byl odhadovaný počet osob bez přístřeší v ČR 30 000 osob. Data MPSV o vyplácených příspěvcích na živobytí z roku 2017 zahrnují přibližně 7,4 tisíce příjemců (počet společně posuzovaných osob může být vyšší), kteří mají v databázích uvedeno, že jsou bez přístřeší.

Podle studie Výzkumného ústavu práce a sociálních věcí z roku 2015 v nejrůznějších formách nestandardního bydlení v prosinci 2014 žilo 29 108 příjemců doplatku na bydlení, což představuje 48 445 osob. Přibližně 22 000 domácností příjemců doplatku na bydlení žilo v tomto období na ubytovnách.

d) Požadavky na sledování nových indikátorů

Pro sledování vývoje kvality života v oblasti bydlení se navrhuje nová vykazování následujících indikátorů:

1. Průměrná spotřeba energie na m² bytu: vykazování MPO na základě v současnosti dostupných dat.
2. Počet osob bez střechy: vykazování MPSV na základě v současnosti dostupných dat po vytvoření standardizované metodiky.
3. Počet osob bez bytu: vykazování MPSV na základě v současnosti dostupných dat po vytvoření standardizované metodiky.
4. Sociální segregace: vykazování MPSV na základě v současnosti dostupných dat po vytvoření standardizované metodiky.
5. Podíl nově postavených bytů v obcích bez dostupných veřejných služeb: sběr dat a vykazování MMR.
6. Podíl bytů přístupných pro osoby se zdravotním postižením: sběr dat a vykazování MMR a/nebo ČSÚ.

Prameny

1. ČSÚ (2017): Příjmy a životní podmínky domácností - 2016. Praha. Dostupné z: <https://www.czso.cz/csu/czso/prijmy-a-zivotni-podmin-ky-domacnosti-2016>.
2. FEANTSA (2017): Second Overview of Housing Exclusion in Europe. Brusel. Dostupné z: <http://www.feantsa.org/en/report/2017/03/21/the-second-overview-of-housing-exclusion-in-europe-2017>.
3. MPSV (2016): Vyhodnocení průzkumu řešení bezdomovectví v obcích s rozšířenou působností. Praha. Dostupné z: https://www.mpsv.cz/files/clanky/24488/Vyhodnoceni_pruzkumu_reseni_bezdomovectvi_v_obcich_s_rozsirenou_pusobnosti.pdf.
4. SIROVÁTKA, T. A KOL. (2016): Indikátory strategie potlačování chudoby a sociálního vyloučení v České republice. VÚPSV, Praha. Dostupné z: <http://praha.vupsv.cz/Fulltext/cm16-5.pdf>.
5. SÝKORA, L. A KOL. (2015): Metodika identifikace lokalit rezidenční segregace. Univerzita Karlova a Multikulturní centrum, Praha. Dostupné z: http://migraceonline.cz/doc/metodika_identifikace_lokalit_segregace_dvoustrany.pdf.